

Innspill til høring i kommunal- og forvaltningskomiteen om Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030

Forum for utvikling og miljø (ForUM), et nettverk av mer enn 50 norske sivilsamfunnsorganisasjoner, takker for muligheten til å delta på høring om Meld. St. 40 (2020–2021) Mål med mening – Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030

Norges bidrag til global måloppnåelse

Norge ligger godt an i arbeidet med bærekraftsmålene nasjonalt, men har noen store utfordringer knyttet til enkeltmål. Norge gjør det blant annet dårlig på [SDG Index sin spillover-rangering](#), som måler Norges påvirkning på andre lands mulighet til å nå målene. Konsekvensene av norsk politikk utover våre landegrenser må være en sentral del av handlingsplanen. Det er positivt at handlingsplanen inneholder både nasjonale og internasjonale tiltak for hvert av bærekraftsmålene, men problembeskrivelsen og listen over nødvendige tiltak er ufullstendig så lenge man ikke inkluderer påvirkningen av nasjonal politikk ut over egne landegrenser. For å sikre at Norge bidrar positivt til global måloppnåelse, bør egne målepunkter for dette utvikles, som for eksempel et forbruksbasert klimaregnskap. Merknader:

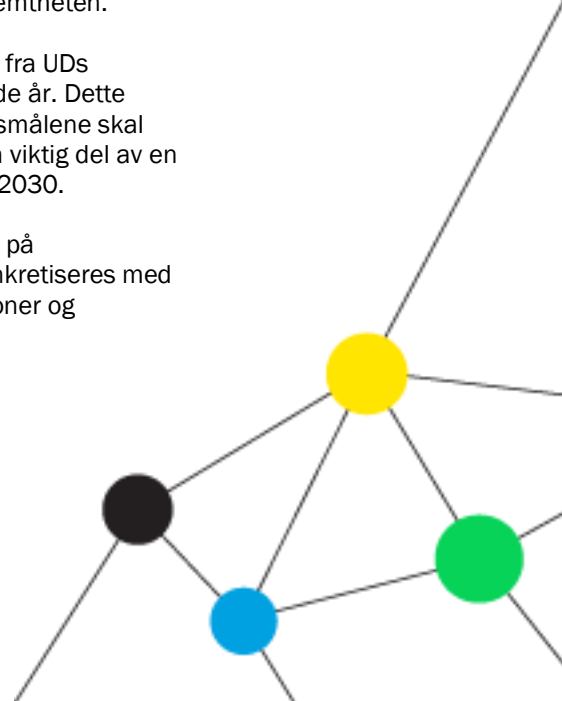
- Komiteen ber departementet styrke vurderingene av påvirkningen nasjonal politikk har på global måloppnåelse i handlingsplanen og inkludere tiltak for å redusere Norges negative globale fotavtrykk. Departementet bes også sørge for egne målepunkter for å måle Norges påvirkning på global måloppnåelse.

Samstemt politikk for bærekraftig utvikling

Bærekraftsmålene kan kun oppnås dersom alle målene forstås som en helhet, og at all politikk trekker i samme retning. For å få dette til, må bedre koordinering mellom departementer samt gode rutiner for vurdering av og rapportering på utfordringer og dilemmaer på plass. I kapittel 5 Helhetlig oppfølging mot 2030 er det flere gode forslag for styrket rapportering på arbeidet med bærekraftsmålene i statlige virksomheter. I listen over tiltak står det at man skal utarbeide en årlig statusoppdatering om arbeidet med bærekraftsmålene nasjonalt og internasjonalt, i tillegg til rapporteringen i departementenes budsjettproposisjoner. Vurderinger av relevante meldinger, proposisjoner og strategiers påvirkning på bærekraftsmålene er også et viktig tiltak som kan styrke samstemtheten.

Det er derimot bekymringsverdig at rapporteringen på samstemthet blir flyttet fra UDs budsjettproposisjon annethvert år til Norges VNR-rapportering til FN hvert fjerde år. Dette skaper uklarhet om hva den årlige rapporteringen på arbeidet med bærekraftsmålene skal inneholde, da dilemmaer og konflikter i arbeidet med bærekraftsmålene er en viktig del av en styrket rapportering og grunnlaget for å utvikle politikk for å nå målene innen 2030. Samstemhetsrapporteringen bør heller inngå i den årlige rapporteringen på bærekraftsmålene som blir lagt frem for Stortinget. Vurderingen av virkningen på bærekraftsmålene av relevante meldinger, proposisjoner og strategier bør konkretiseres med klare krav til vurderingene og utvides til å gjelde alle nye meldinger, proposisjoner og strategier som blir lagt frem.

Merknader:

- Komiteen ber departementet inkludere rapportering på samstemt politikk for bærekraftig utvikling i den årlige rapporteringen fra departementene på arbeidet med bærekraftsmålene til Stortinget.
- Komiteen ber departementet inkludere beskrivelse av hvordan det skal legges til rette for en helhetlig koordinering på tvers av departementer og forvaltning.
- Komiteen ber departementet utarbeide krav til rapporteringen for å sikre meningsfull rapportering som belyser utfordringer og muligheter samt hindringer for å føre en samstemt politikk for bærekraftig utvikling.
- Komiteen ber departementet utvide vurderingene av virkningen på bærekraftsmålene til alle meldinger, proposisjoner og strategier, og utarbeide tydelige krav til vurderingene for å sikre samstemt politikk for bærekraftig utvikling.

Nasjonale målepunkter

I kapittel 2.2 Nasjonale målepunkter er det positivt at regjeringa ønsker å utvikle nasjonale målepunkt for å måle måloppnåelse i Norge. Dette arbeidet vil kreve mye koordinering og bør igangsettes snarest. SSB må få tilstrekkelige ressurser til å utvikle relevante måleindikatorer på en helhetlig og demokratisk måte.

Vi er også enige i at det å avklare mål- og interessekonflikter er politiske valg og at målepunktene bør bidra til å produsere bedre kunnskap og innsikt i dilemmaene vi står overfor for å sikre fremgang i arbeidet.

Merknader:

- Komiteen ber departementet sikre at SSB får tilstrekkelige ressurser og et tydelig mandat til å utvikle nasjonale indikatorer for status for måloppnåelse i Norge og Norges bidrag til global måloppnåelse. Indikatorene bør utvikles i samarbeid med samfunnsaktører som kan gi innspill til hva man bør måle og hvordan man bør måle det.

Evaluering og revidering av planen

For å sørge for at tiltakene i handlingsplanen treffer og er mest mulig effektive, bør handlingsplanen evalueres og revideres jevnlig. Dette bør gjøres av statlige myndigheter med innspill fra relevante samfunnsaktører. I tillegg bør planen bli vurdert av uavhengige internasjonale aktører som kan gi innspill til hvordan planen kan bli bedre og gi konkrete forslag til hvordan man kan utbedre mangler.

Merknader:

- Komiteen ber departementet lage en plan for evaluering og revidering av handlingsplanen som inkluderer innspill fra ikke-statlige aktører samt vurderinger fra uavhengige internasjonale aktører.

Nasjonalt forum for bærekraftsmålene

Det er svært positivt at regjeringen ønsker å opprette et nasjonalt forum for bærekraftsmålene, der myndighetene og ikke-statlige aktører kommer sammen og diskuterer vanskelige problemstillinger knyttet til bærekraftsmålene samt finner konkrete anbefalinger for hvordan man kan gjennomføre bærekraftsmålene i Norge. Et slikt forum vil trenge ressurser for å være effektivt og det bør knyttes til øverste politiske nivå for å sikre tyngden som trengs for å koordinere på tvers av departementer. ForUM har nylig publisert en [brief med erfaringer fra nasjonale forum for bærekraftsmålene](#) i Tyskland, Finland og Mexico og har på bakgrunn av det utarbeidet anbefalinger til etableringen av et nasjonalt forum for bærekraftsmålene i Norge.

Merknader:

- Komiteen ber departementet sikre ressurser til et sekretariat for det nasjonale forumet for bærekraftsmålene for å sørge for effektivt arbeid i forumet .
- Komiteen ber departementet presisere at det nasjonale forumet for bærekraftsmålene skal knyttes til statsministerens kontor for å sikre god koordinering mellom departementer.
- Komiteen ber departementet tydeliggjøre at forumet skal ha et sterkt mandat og spille en sentral rolle i alle relevante politiske prosesser knyttet til bærekraftsmålene.

Partnerskap med sivilsamfunnet

Samarbeid på tvers av sektorer og nivåer er sentralt i arbeidet med bærekraftsmålene, noe som ble understreket i [sluttklæringen](#) fra FNs høynivåforum for bærekraftsmålene (HLPF). Sivilsamfunnet er inkludert i store deler av handlingsplanen, men mangler en konkret og strategisk rolle i flere sentrale initiativer. Lag og organisasjoner sitter på unik kompetanse og kapasitet på alle nivåer og bør bli inkludert for å sikre god implementering og bred forankring av initiativer iverksatt av myndigheter og privat sektor. Resurser for å koordinere deltakelse fra sivilsamfunnet bør sikres i alle relevante tiltak.

Merknader:

- Komiteen ber departementet tydeliggjøre og konkretisere sivilsamfunnets strategiske rolle i å nå bærekraftsmålene, både lokalt, nasjonalt og globalt.

Vennlig hilsen
Kathrine Sund-Henriksen
Daglig leder Forum for Utvikling og Miljø

